

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/kultura/74660,Ks-prof-Wincenty-Granat-Rektor-Katolickiego-Uniwersytetu-Lubelskiego-kandydat-na.html>

Fot. z zasobu IPN

BIOGRAM / BIOGRAFIA

Ks. prof. Wincenty Granat. Rektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, kandydat na ołtarze

Autor: KONRAD BIAŁECKI 23.09.2020

Przyszły rektor KUL urodził się 1 kwietnia 1900 roku w Ćmielowie k. Ostrowca Świętokrzyskiego, jako syn Jana i Antoniny z d. Jedlickiej. Miał dwie siostry i dwóch braci. W późniejszych latach wpisywał w ankietach personalnych pochodzenie robotnicze (1952) lub robotnicze i drobnomieszczańskie (1954).

Już jako subdiakon w tym samym roku rozpoczął studia na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie. W 1925 roku uwieńczył je doktoratem z filozofii, a trzy lata później doktoratem z teologii. Jeszcze w trakcie studiów, 24 sierpnia 1924 r., otrzymał w sandomierskiej katedrze święcenia kapłańskie z rąk biskupa Mariana Ryxa.

Curriculum Vitae

Szkołę powszechną ukończył w Ćmielowie, natomiast zarówno gimnazjum jak i seminarium duchowne, do którego wstąpił w 1918 r., w Sandomierzu (to drugie w 1923 roku). Już jako subdiakon w tym samym roku rozpoczął studia na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie. W 1925 roku uwieńczył je doktoratem z filozofii, a trzy lata później doktoratem z teologii. Jeszcze w trakcie studiów, 24 sierpnia 1924 roku, otrzymał w sandomierskiej katedrze święcenia kapłańskie z rąk biskupa Mariana Ryxa. Po powrocie w 1928 roku z Wiecznego Miasta pracował najpierw w Radomiu jako nauczyciel religii w szkołach powszechnych (1928–1929), a następnie jako prefekt Państwowego Seminarium Nauczycielskiego (1930–1933). W roku 1933 został profesorem Wyższego Seminarium Duchownego w Sandomierzu, gdzie wykładał filozofię i teologię dogmatyczną. Od 1935 roku był też kierownikiem duchowym Niższego Seminarium Duchownego - Liceum Kurii Biskupiej w Sandomierzu, pełniąc tę funkcję do 1940 roku. Z kolei w roku szkolnym 1938/1939 wykładał dodatkowo zasady filozofii chrześcijańskiej w Instytucie Wyższej Kultury Religijnej w Radomiu.

**Obchody Tysiąclecia Chrztu Polski
w Gorzowie Wielkopolskim, 6
listopada 1966 r. Członkowie
Senatu Katolickiego Uniwersytetu
Lubelskiego: ks. prof. Wincenty
Granat, prof. Zdzisław
Papierkowski, ks. dziekan Józef
Rybczyk i prof. Stanisław
Papierkowski. Ze zbiorów
Narodowego Archiwum
Cyfrowego**

W okresie okupacji zaangażował się w tajne nauczanie, był też wykładowcą w Seminarium Duchownym. Po II wojnie światowej został m.in. referentem ds. trzeźwości w Sekretariacie Związku "Caritas" w Sandomierzu (1947-1949).

Pracę na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim rozpoczął 1 września 1952 roku, początkowo jako zastępca profesora wykładający teologię dogmatyczną, następnie od grudnia 1956 jako docent, a od 15 września 1965 roku jako profesor nadzwyczajny. Wykładał teologię dogmatyczną, wiele publikował, pełnił też ważne funkcje administracyjne. Był kierownikiem Katedry Teologii Dogmatycznej, Teologii Fundamentalnej i Teologii Porównawczej, w latach 1956-1958 prodziekanem Wydziału Teologii, a w latach 1956-1965 dyrektorem konwiktury księży studentów (został powołany na tę funkcję przez Wielkiego Kanclerza Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, biskupa Piotra Kałwę, 1 czerwca 1956 r). Stał też na czele Towarzystwa Naukowego KUL. Od początku swojej kariery uczelnianej zbierał bardzo dobre recenzje zarówno dorobku naukowego, jak i pracy organizacyjnej. Znał wiele języków obcych (łacina, grekę biblijną, włoski, francuski, niemiecki, rosyjski).

**Katolicki Uniwersytet Lubelski,
okres Drugiej Rzeczypospolitej. Ze
zbiorów Narodowego Archiwum
Cyfrowego**

Lublin, religijne uroczystości milenijne, Msza św. na dziedzińcu KUL, 6 czerwca 1966 r. Na szczycie podium tron dla obrazu Matki Bożej, za nim płótno z ludową wersją pieśni *Te Deum Laudamus*. Mszę św. celebrowało 6 ordynariuszy - absolwentów KUL (głównym celebrazem był bp Piotr Kałwa, homilię wygłosił prymas Stefan Wyszyński). Z tyłu ołtarza biskupi i senat KUL, wśród nich abp krakowski Karol Wojtyła, który jako wykładowca, lecz nie absolwent KUL, nie koncelebrował Mszy. Fot. z zasobu IPN

Katolicki Uniwersytet Lubelski (fragment krużganka), okres Drugiej Rzeczypospolitej. Ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego

W 1965 roku zdecydował się kandydować na stanowisko rektora swojej uczelni. W tajnym głosowaniu senatu uczelni, 11 czerwca 1965 roku, zdobył 10 na 11 możliwych głosów. Formalnie rozpoczął kierowanie uczelnią 15 sierpnia. Po raz kolejny został wybrany na stanowisko rektora 15 maja 1968 roku. Nie dokończył jednak swojej drugiej kadencji. Złożył rezygnację 27 kwietnia 1970 roku, motywując to osiągnięciem wieku emerytalnego i „brakiem zdrowia”. Jego decyzja miała wejść w życie z dniem 31 sierpnia tego samego roku. Senat, 15 maja 1970 roku, w tajnym głosowaniu, większością 9:2 ją przyjął. Jego następcą został o. prof. Mieczysław Albert Krąpiec OP.

W 1965 roku zdecydował się kandydować na stanowisko rektora swojej uczelni. W tajnym głosowaniu senatu uczelni, 11 czerwca 1965 roku, zdobył 10 na 11 możliwych głosów. Formalnie rozpoczął kierowanie uczelnią 15 sierpnia. Po raz kolejny został wybrany na stanowisko rektora 15 maja 1968 roku.

Rector Magnificus

Okres sprawowania funkcji rektora przez ks. prof. Wincentego Granata, choć zaledwie kilkuletni, okazał się niezwykle istotnym w dziejach lubelskiej uczelni. Pomimo szeroko zakrojonych planów władz partyjno-państwowych, chcących zmarginalizować KUL i uczynić z niego prowincjonalną placówkę przeznaczoną jedynie dla studentów-duchownych, udało się nie tylko obronić wcześniejszy stan posiadania, ale nawet zwiększyć liczbę studiujących, w tym przede wszystkim świeckich. Utrzymano też stan posiadania jeśli chodzi o struktury uniwersyteckie, a wpływy z danin płynących od wiernych z całego kraju znacząco zwiększyły się. W okresie rządów ks. prof. Wincentego Granata KUL w większym niż we wcześniejszych latach stopniu włączał się zarówno w polskie, jak i zagraniczne życie naukowe, zaczął też odgrywać bardzo istotną rolę jako z jednej strony ośrodek posoborowej refleksji, z drugiej – kluczowy element tworzonej pod auspicjami Episkopatu Polski sieci placówek katolickich nastawionych na kształcenie tak świeckich, jak i duchownych w duchu większego zaangażowania w nowe formy ewangelizacji. W tym kontekście na uwagę zasługuje również znacząca poprawa jakości działań duszpasterstwa akademickiego, które poprzez stojącą na wysokim poziomie ofertę tak duchową, jak i towarzyską potrafiło przyciągać nie tylko studentów KUL, ale również wielu żaków z

innych lubelskich uczelni.

Wincenty Granat w trakcie uroczystości milenijnych w Gnieźnie. Ze zbiorów Archiwum Archidiecezjalnego w Gnieźnie

Lata 1965-1970 obfitowały też w szereg wydarzeń, które były swego rodzaju sprawdzianem dla spójności i zaangażowania społeczności akademickiej. Tak było z obchodami Tysiąclecia Chrztu Polski, demonstracjami studentów podczas Marca `68 czy świętowaniem pięćdziesięciolecia istnienia uczelni. W przypadku drugiego z wymienionych wydarzeń KUL zapisał również chlubną kartę jako ten uniwersytet, który przyjął wyrzuconych studentów z Warszawy i Poznania.

Obchody Millenium Chrztu Polski w Lublinie, 6 czerwca 1966 r. Tłumy na uroczystościach milenijnych na dziedzińcu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Widoczny drewniany krzyż. Na gzymsie budynku zamieszczony transparent o treści *TE DEUM LAUDAMUS, TE DOMINUM CONFITEMUR TE AETERNUM PATREM*. Fot. z zasobu IPN

W październiku 2018 roku zakończono etap diecezjalny procesu beatyfikacyjnego ks. prof. Wincentego Granata i komplet niezbędnych dokumentów trafił do Watykanu.

Nunc dimittis...

Ks. prof. Wincenty Granat odszedł na emeryturę 1 września 1970 roku. 11 października 1978 roku Senat KUL postanowił jednogłośnie przyznać mu medal „Za zasługi dla Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego”. W tym samym roku został, na wniosek ówczesnego kierownictwa KUL, odznaczony przyznanym przez Radę Państwa Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. Ks. prof. Wincenty Granat zmarł 11 grudnia 1979 roku, ok. 22.00, w Sandomierzu, w 80 roku życia i 56 roku kapłaństwa. Msza za duszę zmarłego została odprawiona 15 grudnia w sandomierskiej katedrze przez biskupa pomocniczego diecezji sandomierskiej ks. Piotra Gołębiowskiego. Po jej zakończeniu kondukt pogrzebowy skierował się na pobliski cmentarz katedralny, gdzie złożono doczesne szczątki byłego rektora KUL. Aktualnie spoczywają one w kościele pw. Świętego Michała Archanioła w Sandomierzu. W październiku 2018 roku zakończono etap diecezjalny procesu beatyfikacyjnego ks. prof. Wincentego Granata i komplet niezbędnych dokumentów trafił do Watykanu.

Uroczystości milenijne w Lubaczowie, 23 października 1966 r. Księża i biskupi idący w kierunku ołtarza polowego podczas uroczystości. Na pierwszym planie, trzeci od lewej ks. prof. Marian Jaworski, za nim w stroju rektora KUL (z charakterystycznym łańcuchem rektorskim na szyi) ks. prof. Wincenty Granat, na lewo od ks. Granata bp Wincenty Urban. Fot. z zasobu IPN

Lublin, protesty studenckie w marcu 1968 roku. Tłum ludzi w okolicach Konwiktu przy ul. Nowotki (dziś Radziszewskiego). Fot. z zasobu IPN

Uroczystości milenijne w Lubaczowie, 22 października 1966 r. Duchowni idący w procesji do ołtarza polowego w dniu inauguracji uroczystości. Na pierwszym planie - ks. Wincenty Granat (rektor KUL), na lewo w cieniu bp Karol Pękala, na prawo od ks. Granata bp Jan Mazur. Fot. z zasobu IPN

COFNIJ SIĘ